



Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



## Yhteisöstä voimaa, 1.3.2016 – 31.8.2019

**Tiivistelmä:** Yhteisöstä voimaa -hankkeen tarkoituksena oli soveltaa erilaisia toimintamalleja kaikista vaikeimmin työllistyville henkilöille. Tavoitteena oli kehittää kyläpajamalli, jonka avulla edistetään ja tuetaan asiakkaan työ- ja toimintakykyä, vahvistetaan työelämävalmiuksia ja lisätään sosiaalista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Tavoitteena oli myös luoda yksilöllinen palvelupolku työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tueksi, jotta jokaisen asiakkaan tarpeet ja tavoitteet tulevat huomioitua. Yhtenä tavoitteena oli myös kehittää moniammatillista yhteistyöverkostoa. Hankkeen kohderyhmänä olivat vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevat ja työelämästä syrjäytyneet henkilöt.

Hankkeessa suunniteltiin Kalajoen kolmelle sivukylälle kyläpajamalli, jotta myös sivukylillä asuvat kohderyhmään kuuluvat pääsisivät palveluiden ja toiminnan piiriin. Kyläpajojen toiminta muotoutuivat hankkeen edetessä asiakkaiden tarpeiden mukaan sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta ylläpitäväksi toiminnaksi. Kyläpajojen lisäksi hankkeen toimintaan sisältyi myös muunlaista ryhmätoimintaa, yksilöohjausta, yritys- ja oppilaitosvierailuja, palkkatukityöllistämistä ja korttikoulutuksia. Toimintaa suunniteltiin ja kehitettiin asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Hanke oli myös perustamassa yhdessä kaupungin kotikuntoutuksen ohjaajan kanssa Olohuone-toimintaa, joka oli aluksi tarkoitettu päihde- ja mielenterveyskuntoutujille, mutta myöhemmin laajeni myös muihin kohderyhmiin.

Asiakkaan yksilöllisen palvelupolun rakentamisessa ja tilanteen arvioimisessa hyödynnettiin moniammatillisia palaverieita ja tarvittaessa asiakkaita ohjattiin työkykyarviointeihin, jos havaittiin, että työ- ja toimintakykyä tulisi selvittää tarkemmin. Hankkeessa myös kokeiltiin uudenlaista yhteistyötä psykiatrisen sairaanhoitajan kanssa. Hankkeessa aloitti 50% työpanoksella psykiatrinen sairaanhoitaja, joka työskenteli asiakaslähtöisellä työotteella ja kokeili uudenlaisia toimintatapoja asiakkaiden kanssa. Näin ollen asiakas voitiin kohdata kokonaisvaltaisemmin, mitä aiemmin.

Hankkeessa rinnakkaishankkeena oli varattu palkkatukimäärärahoja käytettäväksi 108 000€, joista 99% käytettiin hankeaikana asiakkaiden palkkatukityöllistämistä varten. Hankkeeseen varatuilla palkkatukimäärärahoilla mahdollistettiin 11 henkilön palkkatukityöllistäminen eri yhdistyksiin. Palkkatukityöpaikat räätälöitiin jokaisen työntekijän toimintakyvyn ehdoilla yhdessä yhdistysten kanssa. Palkkatukijakson avulla nähtiin asiakkaan vahvuudet ja haasteet, jonka jälkeen asiakkaalle löytyi sopiva jatkopolku. Osan kohdalla havaittiin, että työllistyminen avoimille työmarkkinoille vaatii vielä tukea ja heitä ohjattiin esimerkiksi työkyvynarviointeihin toimintakyvyn arvioimiseksi, mutta joukossa oli myös sellaisia, jotka työllistyivät palkkatukityön jälkeen eri mittaisiin työsuhteisiin yrityksiin tai kaupungin töihin.

Hankkeessa oli asiakkaita yhteensä 185. Vaikka hankkeen kohderyhmänä olivat kaikista heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt, yksilöllisten toimintamallien ja tiiviin yhteistyön avulla hankkeen kautta työllistyi 53 henkilöä. Lisäksi opiskelemaan lähti 10 henkilöä. Asiakkaat ovat tarvinneet sekä ryhmämuotoista toimintaa että myös tiivistä yksilöohjausta ja motivointia, jotta työllistyminen avoimille työmarkkinoille on mahdollistunut.

Hanke pystyi vastaamaan asetettuun kehittämistarpeeseen hyvin. Kyläpajamalli ei toteutunut suunnitellusti, mutta se muotoutui hankkeen edetessä sosiaalista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ylläpitäväksi Olohuone-toiminnaksi, joka on nähty tärkeäksi niin asiakkaiden kuin kaupungin eri toimijoidenkin näkökulmasta ja sen on havaittu vähentäneen asiakkaiden päihde- ja mielenterveysyksikön käyntejä. Yhteistyöverkosto on tiivistynyt ja yhteistyön tekeminen muun muassa kolmannen sektorin kanssa on helpottunut. Asiakkaan kokonaistilanteen kartoitus ja moniammatillisen yhteistyön tekeminen havaittiin erityisen tärkeäksi, sillä asiakkailla on monenlaisia työ- ja toimintakyvyn haasteita, joiden vuoksi työllistyminen avoimille työmarkkinoille on haasteellista tai jopa kokonaan estynyt. Yksilöllisten toimintatapojen ja kartoitusten myötä asiakkaiden tilanne on selkiytynyt ja he ovat ohjautuneet oikeanlaisten palveluiden piiriin. Psykiatrisen sairaanhoitajan työpanos hankkeelle on nähty merkittävänä ja uudenlaisten toimintamallien kokeilu asiakaskohtaisesti on ollut toimivaa. Psykiatrisen sairaanhoitaja jatkaa hankkeen jälkeen työskentelyä asiakkaiden parissa ja hyödyntää heidän kanssaan hyväksi havaittuja toimintamalleja.

**Kustannukset ja rahoitus:** Hankkeen toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 399 466 €. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myönsi hankkeelle Euroopan sosiaalirahaston ja valtion rahoitusta yhteensä 319 557 € (80%), Kalajoen kaupungin omarahoitusosuus oli 79 989 € (20%).

**Hankkeen toteuttajat ja kumppanit:**

Kalajoen kaupunki, sosiaalipalvelut, työ- ja toimintapalvelut.